

TANA TUZILISHIDAN ICHKI KASALLIKLARGA TASHXIS QO'YISH**Xolov Sunnat G'olibovich****Samarqand davlat tibbiyot universiteti Davolash fakulteti 2-kurs talabasi****Turkmanova Gulgina****Samarqand davlat tibbiyot universiteti Pediatriya fakulteti 202-guruh talabasi****Nurmatov Sardorbek Sarvar o'g'li****Samarqand davlat tibbiyot universiteti Davolash fakulteti 2-kurs talabasi****<https://doi.org/10.5281/zenodo.18640509>**

Kalit so'zlar: konstitutsional tip, somatotip, palpatsiya, perkussiya, auskultatsiya, antropometriya, klinik diagnostika

Annotatsiya

Tana tuzilishini baholash ichki kasalliklarni erta aniqlash va to'g'ri tashxis qo'yishda muhim ahamiyatga ega. Organizmning konstitutsional xususiyatlari, tana proporsiyalari, teri rangi, mushak va yog' qatlamining rivojlanganlik darajasi ko'plab patologik jarayonlar haqida dastlabki ma'lumot beradi. Mazkur maqolada tana tuzilishining klinik ahamiyati, somatotiplar va ularning ichki kasalliklar bilan bog'liqligi, shuningdek, diagnostik usullar tahlil qilinadi.

Material va metodlar

Maqola tayyorlash jarayonida O'zbekiston Respublikasi tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida foydalanilayotgan ichki kasalliklar, propedevtika va klinik diagnostika darsliklari tahlil qilindi. Tana tuzilishini baholashda antropometrik o'lchovlar (bo'y, vazn, tana massasi indeksi), ko'zdan kechirish (inspeksiya), paypaslab ko'rish (palpatsiya), urib ko'rish (perkussiya) va eshitib ko'rish (auskultatsiya) usullaridan foydalanish ilmiy manbalar asosida yoritildi. Somatotiplar astenik, normostenik va giperstenik turlarga ajratilib, ularning yurak-qon tomir, nafas va ovqat hazm qilish tizimi kasalliklari bilan bog'liqligi tahlil qilindi.

Astenik tipdagi shaxslarda ko'krak qafasi tor, mushaklar sust rivojlangan bo'lib, ko'pincha oshqozon-ichak va o'pka kasalliklariga moyillik kuzatiladi. Giperstenik tipda esa ko'krak qafasi keng, tana vazni ortiqcha bo'lishi mumkin, bu esa arterial gipertenziya va yurak ishemik kasalligi xavfini oshiradi. Normostenik tip organizmning muvozanatli rivojlanishi bilan tavsiflanadi.

Teri va shilliq qavatlar rangining o'zgarishi (sarg'ayish, oqarish, ko'karish) jigar, qon tizimi yoki nafas yetishmovchiligi haqida ma'lumot beradi. Shishlar yurak yoki buyrak patologiyasini ko'rsatishi mumkin. Qorin hajmi va shaklining o'zgarishi esa jigar sirrozi, assit yoki ichak patologiyalariga ishora qiladi.

Xulosa

Tana tuzilishini kompleks baholash ichki kasalliklarni erta tashxislashda muhim bosqich hisoblanadi. Klinik tekshiruvning oddiy usullari — inspeksiya, palpatsiya, perkussiya va auskultatsiya — organizmda kechayotgan patologik jarayonlar haqida muhim ma'lumot beradi. Konstitutsional xususiyatlarni inobatga olgan holda tashxis qo'yish kasalliklarning oldini olish va samarali davolash choralari belgilashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Ichki kasalliklar propedevtikasi. Tibbiyot oliy o'quv yurtlari uchun darslik. – Toshkent: O'zbekiston Respublikasi SSV nashri.

2. Ichki kasalliklar. Tibbiyot institutlari talabalari uchun darslik. – Toshkent: Yangi asr avlodi.
3. Klinik diagnostika asoslari. – Toshkent: Abu Ali ibn Sino nomidagi tibbiyot nashriyoti.
4. Odam anatomiyasi va fiziologiyasi. – Toshkent: O‘qituvchi nashriyoti.
5. Patologik fiziologiya. – Toshkent: Tibbiyot nashriyoti.